

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[У Луцьку Український культурний фонд проведе інформаційний день](#)

[Як працювати з локальною культурою: поради від культурних менеджерів. – Тетяна Петренко](#)

Митці на фронті

[Бійці Третьої штурмової випустили спільний альбом з українськими артистами. – Микита Кишиневський](#)

[Харківські музиканти оголосили про запуск проєкту «Отже». Дебютний мініальбом вже в мережі. – Олексій Содома](#)

Вшанування пам'яті

[У Києві з'явився проспект імені Дмитра Павличка](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[«Хімічні атаки на цивільних росіян» і ставки на «втечу» Зеленського. Огляд російських фейків за 26 листопада – 2 грудня 2025 року. – Віталіна Фурман](#)

Благодійність. Меценатство

[Комік Василь Байдак і співачка Ірина Федішин отримали відзнаки «Золоте серце»: Зеленський нагородив 45 волонтерів. – Поліна Горлач](#)

[Закон про меценатство: декларація без фінансового механізму. – Ольга Сагайдак](#)

Фестивалі

[У Харкові пройде фестиваль «ХалабудаФест». Що про це відомо? – Олексій Содома](#)

Театр

[У Харкові покажуть виставу UKRAINE.POV плейбек-театру «Нема». – Олексій Содома](#)

[«До ветеранів ставляться так, ніби їм усім потрібна терапія». Як війна змінює мову театру. – Дар'я Лобанок](#)

Режисер Міло Рау: «Для Заходу обличчям спротиву путіну є не український боєць, а російський дисидент. Цей наратив треба ламати». – Марія Ясінська

Музика

Оголосили конкурс для композиторів та виконавців на здобуття премії імені Лисенка

Ювілейний тріумф: X Міжнародний фестиваль музики Баха у Дніпрі. – Віолетта Луньова

Візуальні мистецтва

Кому дістанеться наше втрачене? Про виставку «Все для всіх» у Дніпрі. – Тетяна Кочубинська

ПОКАЖІТЬ СВОЇ ДОКУМЕНТИ

Найкраще мистецтво за 2025 рік за версією Artforum: у переліку гамбурзької кураторки Йоанни Варші твори Алевтини Кахідзе. – Анастасія Курінська

Кіномистецтво. Кінопрокат

Український фільм «Пасхальний день» увійшов до міжнародного конкурсу фестивалю короткого метра у Клермон-Феррані. – Діана Горон

Українська комедія «Потяг до Різдва» вийшла в прокат у Німеччині, Австрії та США. – Марина Пилипенко

Документальний фільм «Етос. Тінь вовка» можна подивитись онлайн безкоштовно

У Києві відбулася прем'єра документального фільму про штурмовиків, що першими зайшли на Курщину. – Марина Пилипенко

На телеканалі «Дім» відбулася прем'єра документального циклу «Варта». – Марина Пилипенко

«Тримати шаблю в руках». Суспільне презентувало документальний фільм «Хочу стати як Харлан». – Оксана Наумова

На вірш Ії Ківи зняли німу стрічку

Трейлер серіалу «Тиха Нава»: коли й де дивитися онлайн детективний трилер з Олександром Рудинським

Фільм «Вічник» за мотивами роману Мирослава Дочинця скоро вийде в кінотеатрах (постер)

«Українці відчувають цю ситуацію»: Павло Остріков про зйомки і феномен свого фільму «Ти – Космос». – Ірина Сисак

Література. Книговидання

У Токіо вперше пройде фестиваль української літератури. – Анастасія

Андрушко

Волинська письменниця Надія Гуменюк – лауреатка літературної премії імені Платона Воронька

Суспільне презентує новий сезон аудіоказок у виконанні відомих українців. – Марина Пилипенко

Музейна справа

У Жовківському замку відкрили масштабну експозицію барокової скульптури. – Оріся Шиян

Навчальні заклади

Мінкульт і мистецька освіта: «зрада» чи початок реформ. – Анастасія Платонова

Релігія

Апеляційний суд підтвердив право парафії УПЦ на храм у Одесі

Міжнародне співробітництво

Відкриття «Сезону України у Франції»: ми об'єдналися у безпрецедентному культурному протистоянні. – Віолетта Луньова

Сезон України у Франції: від підтримки до співпраці. – Ксенія Білаш

В трьох країнах Європи з'явилися україномовні аудіогіди. – Олександр Кравченко

Підтримка України у світі

Французький митець створив скульптури з пошкоджених російськими обстрілами меблів. – Дар'я Лобанок

Письменник Зємовіт Щерек: «З огляду на темп змін в Україні, мені доведеться писати нову книжку про Україну кожні п'ять років». – Радослава Кабачій

Польський воєнний репортер і письменник Павел Решка: «У росії я бачив порожнечу». – Катерина Гладка

У Латвії підвищать ПДВ на книжки й газети російською мовою

Загальні питання

У Луцьку Український культурний фонд проведе інформаційний день

У грудні Український культурний фонд у партнерстві з центрами підтримки підприємців Дія.Бізнес, а також Запорізькою міською радою проведе Інформаційні дні у Запоріжжі, Дніпрі, Полтаві, Луцьку, Івано-Франківську та Ужгороді. До участі запрошують представників культурних інституцій, культурних менеджерів і кураторів, креативних підприємців, митців та інших діячів у сфері культури та креативних індустрій. Під час заходу команда УКФ: підіб'є підсумки регіону у грантовому сезоні-2025, презентує нові грантові програми на 2026 рік, розкаже про основні документи, необхідні для участі в конкурсах, розбере найтипівші помилки під час заповнення заявки. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/854634-u-lutsku-ukrainskiy-kulturniy-fond-provede-informatsiyniy-den>

Як працювати з локальною культурою: поради від культурних менеджерів. – Тетяна Петренко

27–30 жовтня в Полтаві відбулася «Зав'язь» – воркшоп для культурних менеджерів Полтавщини й Харківщини від культурної агенції «Терени». Одна з цілей воркшопу – сприяти децентралізації культури й допомогти менеджерам зі своїх громад розбудувати сильні локальні проєкти. Серед спікерів воркшопу були Т. Пилипчук, Т. Пушнова, Є. Нестерович, Ю. Аленіна, М. Максим'як, К. Семенюк, І. Підлуська, А. Гончаренко, А. Ароян, В. Гончар. Захід відбувся за підтримки МФ «Відродження» та у співпраці з Goethe-Institut в Україні. Докладніше:

<https://chytomo.com/iak-pratsiuvaty-z-lokalnoiu-kulturoiu-porady-vid-kulturnykh-menedzheriv/>

Митці на фронті

Бійці Третьої штурмової випустили спільний альбом з українськими артистами. – Микита Кишиневський

Третя штурмова бригада та українські артисти записали перший спільний альбом. «Camp3» вже доступний на всіх музичних платформах. До створення треків долучилися дев'ять бійців бригади та відомі українські музиканти – Саша Чемеров, Жека Курган, Слон, Монка, Донкіхот та інші. Альбом складається з шести треків у різних жанрах. Його випустив лейбл АВ3.music, об'єднавши військовий досвід та українську музику. Усі кошти з прослуховувань підуть на потреби Третього армійського корпусу. Докладніше:

<https://shotam.info/biytsi-tretoi-shturmovo-vypustily-spilnyy-albom-z-ukrainskymy-artystamy/>

Харківські музиканти оголосили про запуск проєкту «Отже». Дебютний мініальбом вже в мережі. – Олексій Содома

Харківські митці І. Сенін та О. Раєв оголосили про запуск спільного музичного проєкту «Отже», що поєднує поезію Сеніна з експериментальною

електронною музикою Раєва. Зараз митці несуть службу в лавах Сил оборони України, тому реалізація проєкту відбувається дистанційно. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/so-project/>

Вшанування пам'яті

У Києві з'явився проспект імені Дмитра Павличка

Проспект Маршала Рокоссовського в Оболонському районі Києва перейменовано на проспект Дмитра Павличка. Окрім того, у столиці перейменовано ще 9 міських об'єктів. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-kyievi-z-iavyvsia-prospekt-imeni-dmytra-pavlychka/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

«Хімічні атаки на цивільних росіян» і ставки на «втечу» Зеленського. Огляд російських фейків за 26 листопада – 2 грудня 2025 року. – Віталіна Фурман

Пропагандисти поширювали фейки про «хімічні атаки на цивільних росіян», «вербування корейців до ЗСУ», рекламу в центрі Нью-Йорка про ставки на втечу Зеленського з України. Також були вкиди про вбиту американцями дитину з Луганська, про викрадені коштовності з Лувру, які нібито опинилися у Т. Міндіча. Докладніше:

<https://detector.media/monitorynh-internetu/article/246101/2025-12-05-khimichni-ataky-na-tsyvilnykh-rosiyan-i-stavky-na-vtechu-zelenskogo-oglyad-rosiyskykh-feykiv-za-26-lystopada-2-grudnya-2025-roku/>

Благодійність. Меценатство

Комік Василь Байдак і співачка Ірина Федішин отримали відзнаки «Золоте серце»: Зеленський нагородив 45 волонтерів. – Поліна Горlach

З нагоди міжнародного Дня волонтера В. Зеленський нагородив відзнакою «Золоте серце» 45 волонтерів – серед них комік Василь Байдак та співачка Ірина Федішин. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1181788-zelenskij-nagorodiv-45-volonteriv-vidznakou-zolote-serce-sered-nih-komik-vasil-bajdak-ta-spivacka-irina-fedisin/>

Закон про меценатство: декларація без фінансового механізму. – Ольга Сагайдак

3 грудня Кабінет Міністрів України схвалив проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо меценатської діяльності у сфері культури». Він вносить зміни до законів «Про культуру» і «Про благодійну діяльність та благодійні організації». Законопроєкт розробило Міністерство культури; тепер його має розглянути Верховна Рада. Про значення цих змін й історію їхнього виникнення розмірковує культурна менеджерка, голова правління Коаліції дієвців культури О. Сагайдак. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/12/05/710267_zakon_pro_metsenatstvo.html

Фестивалі

У Харкові пройде фестиваль «ХалабудаФест». Що про це відомо? – Олексій Содома

6 грудня одразу у трьох містах України – Львові, Одесі та Харкові – пройшов фестиваль безпеки, творчості та спілкування для дітей і підлітків «ХалабудаФест», що є продовженням ініціативи Культурних сил, яка стартувала масштабною подією в Києві у листопаді цього року. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/blanket-fort-fest/>

Театр

У Харкові покажуть виставу UKRAINE.POV плейбек-театру «Нема». – Олексій Содома

7 грудня в ЄрміловЦентрі відбувся показ постдокументальної вистави «UKRAINE.POV. Stage version» в експериментальному форматі, який поєднує документальне кіно та живий виступ акторів. Подія пройшла у спільному контексті з виставковим проєктом «Покажіть свої документи...». В основі вистави лежить документальний фільм латвійського режисера Вадима Думеша та харківського режисера Д. Могіленця «UKRAINE.POV („Точка. Зору”)». Докладніше:

<https://lyuk.media/news/ukraine-pov-stage-version/>

«До ветеранів ставляться так, ніби їм усім потрібна терапія». Як війна змінює мову театру. – Дар'я Лобанок

У суспільстві все частіше лунає прикметник «ветеранський» стосовно культури: ветеранська література, п'єса, пісня, театр. У Києві з квітня 2024 року працює «Театр Ветеранів», створений «Театром драматургів» та «ТРО Медіа». Тут організатори та викладачі разом з військовими, ветеранами та ветеранками працюють над спільними виставами, спираючись на досвід учасників та знання драматургії. Згодом ветеранські театральні трупи подорожують містами України з «Фестивалем перших п'єс». Драматургиня, журналістка й ветеранка А. Сарнацька та драматургиня, театрознавиця і дружина військовослужбовця О. Мурашко розповідають про відповідальність театру, культурних інституцій та суспільства у тому, щоб інтегрувати «ветеранський» погляд в українську культуру. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/yak-viyna-zminyuye-movu-teatru-311900/>

Режисер Міло Рау: «Для Заходу обличчям спротиву путіну є не український борець, а російський дисидент. Цей наратив треба ламати». – Марія Ясінська

Наприкінці листопада Київ відвідав Міло Рау – режисер, чиї ідеї та вплив багато в чому визначили тенденції мейнстріму сучасного європейського театру, зокрема театру політичного. Режисер й автор понад 50 п'єс, фільмів, книг і постановок, Міло Рау належить до когорти митців, чиї роботи представлено на топових театральних фестивалях, а від 2023 року він сам очолив один – Wiener Festwochen. Компанія, заснована Міло Рау 2007 року, має назву «Інститут політичного вбивства». Театр Міло Рау виносить на світло публічного обговорення незручні аспекти замовчуваної історії, викриває системні збої

суспільних механізмів і нетривіальні аспекти політичних конфліктів. Режисерські роботи Рау, попри їхню журналістську аналітичність, викликають сильні емоції. Не лише завдяки зануреності в найболючіші проблеми сучасного світу (війна в Конго, нацизм, педофілія, вирубка лісів Амазонії, диктатура в росії), але й через відверту контroversійність режисерських методів, як-от робота з учасниками травматичних подій методом реконструкції або залучення дітей-акторів у постановках на тему насильства над дітьми. Міло Рау приїхав до Києва в рамках ініціативи Resistance Now!, що виникла в рамках Wiener Festwochen як реакція на зростання націоналізму й загрозу демократії. Він відвідав декілька київських театрів і взяв участь у дискусії з театральними дієв(и)цями. В інтерв'ю ділиться враженнями від візиту та спілкування з українськими колегами. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/12/05/710131_rezhiser_milo_rau_zahodu.html

Музика

Оголосили конкурс для композиторів та виконавців на здобуття премії імені Лисенка

Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти оголошує конкурс на здобуття премії імені Миколи Лисенка у 2026 році, що присуджується за видатні досягнення у сфері музичного мистецтва та мистецтвознавства. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/854628-ogolosili-konkurs-dlya-kompozitoriv-ta-vikonavtsiv-na-zdobuttya-premii-imeni-lisenka>

Ювілейний тріумф: X Міжнародний фестиваль музики Баха у Дніпрі. – Віолетта Луньова

У Дніпровській академії музики відбувся X Міжнародний фестиваль музики Баха. Цього року захід було присвячено грандіозному шедевру композитора – «Страстям за Іоанном». Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/67679/muzychnyj-triumf-h-mizhnarodnyj-festyval-muzyky-baha-u-dnipri/>

Візуальні мистецтва

Кому дістанеться наше втрачене? Про виставку «Все для всіх» у Дніпрі. – Тетяна Кочубинська

До 7 лютого у Дніпровському центрі сучасної культури триває виставка «Все для всіх», яка розповідає про архіви двох фотографів: Френкі Раффлз, яка відвідала УРСР у 1989 році, та М. Білоконя, який довгий час працював фотокором покровської газети «Маяк». Обидва фотографи спостерігали за робітничими спільнотами свого часу. Відштовхуючись від фотоархівів, виставка пропонує поглянути на архів як документ того, що сталося, і що не відбулося. Проєкт є частиною Київської бієнале – міжнародної бієнале сучасного мистецтва, яка з 2015 року відбувалася що два роки у Києві, а з 2022-го перетворилася на номадичну у містах України та Європи. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/oglyad-na-vistavku-pro-pam-yat-vse-dlya-vsih-u-dnipro-311885/>

ПОКАЖІТЬ СВОЇ ДОКУМЕНТИ

Перший проєкт молодих кураторів П. Чекаля і Ю. Рассохи експонувався в ЄрміловЦентрі (Харків) до 7 грудня. Виставка «Покажіть свої документи...» осмислює документацію як ритуал сучасності, що виконує майже сакральну функцію – подібну до релігійних або магічних практик. Документ постає не лише інструментом влади, а й дзеркалом культури, в якому відображаються мітології, соціальні структури, архетипи та страхи сучасного світу. Митці експериментують із фотографією, текстом, живописом, колажем і перформансом, перетворюючи стандартні бланки, штампи та печатки на матеріал для творчості. Докладніше:

<https://mitec.ua/pokazhit-svoyi-dokumenty/>

Найкраще мистецтво за 2025 рік за версією Artforum: у переліку гамбурзької кураторки Йоанни Варші твори Алевтини Кахідзе. – Анастасія Курінська

Редакторка, письменниця та міська кураторка Гамбурга Йоанна Варша поділилася своїм улюбленим мистецтвом за 2025 рік. До переліку потрапили малюнки української художниці А. Кахідзе про війну. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1181612-najkrase-mistectvo-za-2025-rik-za-versieu-artforum-u-pereliku-gamburzkoi-kuratori-joanna-varsi-tvori-alevtini-kahidze/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Український фільм «Пасхальний день» увійшов до міжнародного конкурсу фестивалю короткого метра у Клермон-Феррані. – Діана Горон

Короткометражний ігровий фільм режисера М. Засєєва «Пасхальний день» відібрано до міжнародного конкурсу фестивалю короткометражного кіно, який пройде з 30 січня по 7 лютого у Клермон-Феррані, Франція. Картину створено за участі двох продюсерських компаній: української 2Brave Productions та французької Cinephage Productions. Режисер і сценарист стрічки М. Засєєв зараз служить у Збройних силах України, бере участь у платформі «Культурні сили» та працює над створенням альманаху короткометражних фільмів, сюжети яких натхнені його стрічкою «Пасхальний день». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/246103/2025-12-05-ukrainskyy-film-paskhalnyy-den-uviyshov-do-mizhnarodnogo-konkursu-festyvalyu-korotkogo-metru-u-klermon-ferrani/>

Українська комедія «Потяг до Різдва» вийшла в прокат у Німеччині, Австрії та США. – Марина Пилипенко

Стрічку покажуть у 88 містах Німеччини, 4 містах Австрії та 18 містах Сполучених Штатів. Комедія вийшла у прокат українською мовою з німецькими та англійськими субтитрами. Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/246129/2025-12-07-ukrainska-komediya-potyag-do-rizdva-vyyshla-v-prokat-u-nimechchyni-avstrii-ta-ssha/>

Документальний фільм «Етос. Тінь вовка» можна подивитись онлайн безкоштовно

До Дня Збройних сил України 6 грудня відбувся офіційний реліз фільму «Етос. Тінь вовка» – документальної стрічки про елітні спецпідрозділи Сил оборони України. Проєкт створено командою каналу Армія TV. Режисер – Ангел Ангелов. У центрі сюжету – військові Першого загону Восьмого полку Сил спеціальних операцій. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/film-etos-tin-vovka-onlain/>

У Києві відбулася прем'єра документального фільму про штурмовиків, що першими зайшли на Курщину. – Марина Пилипенко

У Києві відбулася прем'єра документального фільму «225» про 225 окремий штурмовий полк, бійці якого, зокрема, першими перетнули російсько-український кордон під час Курської операції. Презентація стрічки пройшла в Національному музеї історії України у Другій світовій війні у День Збройних сил України, 6 грудня, і водночас проєкт вийшов на ютуб-каналі «Захисники Незалежності». Докладніше:

<https://detector.media/production/article/246128/2025-12-07-u-kyievi-vidbulasya-premiera-dokumentalnogo-filmu-pro-shturmovykyv-shcho-pershymy-zayshly-na-kurshchynu/>

На телеканалі «Дім» відбулася прем'єра документального циклу «Варта». – Марина Пилипенко

Він розповідає про різні підрозділи Збройних сил України. В ефір вийшли епізоди «Херувими» про бригаду армійської авіації з Херсона та «Приборкувачі бурі» про танкістів 25 бригади. «Варта» – проєкт команди Neutrino, яка з перших днів повномасштабного вторгнення документує роботу бригад. Цикл показує війну через особисті історії льотчиків, танкістів, піхотинців, рятувальників, саперів та жінок-військових. Документальний фільм складається із семи новел. Наступні серії розповідають про штурмових пілотів СУ-25, жінок на війні, рятувальників ДСНС, саперів та наймолодших бійців ЗСУ у віці 18–23 років, які воюють на передовій. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/246120/2025-12-06-na-telekanali-dim-vidbulasya-premiera-dokumentalnogo-tsyklu-varta/>

«Тримати шаблю в руках». Суспільне презентувало документальний фільм «Хочу стати як Харлан». – Оксана Наумова

4 грудня в «Медіацентрі Україна» відбувся показ документального фільму «Хочу стати як Харлан». Картина, створена командою Суспільного, розповідає про два покоління спортсменок, про їхній шлях і перемоги. Докладніше:

<https://stv.detector.media/telebachennya/read/9168/2025-12-06-trymaty-shablyu-v-rukakh-suspilne-prezentovalo-dokumentalnyy-film-khochu-staty-yak-kharlan/>

На вірш Ії Ківи зняли німу стрічку

Поетка та перекладачка І. Ківа розповіла про появу короткометражного німого фільму, створеного за мотивами її вірша «чи є в нас у крані гаряча війна...». Стрічку зняла команда режисерки Н. Суржан. Докладніше:

<https://chytomo.com/na-virsh-ii-kivy-znialy-nimu-strichku/>

Трейлер серіалу «Тиха Нава»: коли й де дивитися онлайн детективний трилер з Олександром Рудинським

15 січня на платформі кіно і телебачення «Київстар ТБ» вийде Original-серіал «Тиха Нава». Режисер – Д. Андріянов. Стрічку створено спільно з продакшном Sfera Film. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/tykha-nava-treiler/>

Фільм «Вічник» за мотивами роману Мирослава Дочинця скоро вийде в кінотеатрах (постер)

Представлено постер і дату релізу філософсько-історичної драми І. Ніколайчука «Вічник» – кінематографічної адаптації однойменного бестселера М. Дочинця. Стрічка вийде в прокат 22 січня. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/film-vichnyk-kinoteatrakh/>

«Українці відчують цю ситуацію»: Павло Остріков про зйомки і феномен свого фільму «Ти – Космос». – Ірина Сисак

Перший український повнометражний науково-фантастичний фільм «Ти – Космос» вийшов на екрани українських кінотеатрів і збирає десятки тисяч глядачів та численні схвальні відгуки. Це картина, над якою режисер та автор сценарію П. Остріков працював майже 10 років. В інтерв'ю він розповідає про те, у чому феномен стрічки, чому вона так зачепила українців, які важливі суспільні теми підіймає тощо. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/pavlo-ostrikov-filmu-ty-kosmos/33614332.html>

Література. Книговидання

У Токіо вперше пройде фестиваль української літератури. – Анастасія Андрушко

У Токіо, Японія, 12–14 грудня вперше відбудеться фестиваль української літератури «Голоси з України» – подія, що збере українських авторів і видавців. Ініціаторкою фестивалю стала директорка літературної агенції Ово В. Матюша, а кураторкою виступила літагентка Д. Мураками. Подія передбачає поетичні перформанси, літературні читання, презентації видань, дискусії та зустрічі з авторами. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-tokio-vpershe-projde-festyval-ukrainskoi-literatury/>

Волинська письменниця Надія Гуменюк – лауреатка літературної премії імені Платона Воронька

Волинській письменниці Н. Гуменюк присуджено Всеукраїнську літературну премію імені Платона Воронька за книгу для дітей «Як черепаха в чаплі чаювала». Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/854630-volinska-pismennitsya-nadiya-gumenyuk-laureatka-literaturnoi-premii-imeni-platona-voronka>

Суспільне презентує новий сезон аудіоказок у виконанні відомих українців. – Марина Пилипенко

Новий сезон подкасту для дітей «Суспільне Казки» стартував у День святого Миколая 6 грудня. Його відкрила серія з 10 казок про допитливого і кмітливого вітерця Марка та його мудру бабусю Хмару. Марко досліджує світ, відкриває нові явища природи й дізнається багато нового. Тексти написав сценарист А. Базелінський, а прочитав громадський діяч і волонтер С. Притула. Для проєкту аудіоказок українські автори та авторки створили 70 дитячих історій про мрії, підтримку та віру в дива. Участь у записах взяли понад 35 українських співачок, акторів, волонтерів та громадських діячів. Докладніше:

<https://stv.detector.media/kontent/read/9169/2025-12-06-suspilne-prezentuie-novyy-sezon-audiokazok-u-vykonanni-vidomykh-ukraintsiv/>

Музейна справа

У Жовківському замку відкрили масштабну експозицію барокової скульптури. – Оріся Шиян

Її відтепер можна оглянути у відреставрованому гостьовому крилі пам'ятки. Над його відновленням і формуванням експозиції Львівська галерея мистецтв працювала три роки. У ренесансних приміщеннях розмістили барокову сакральну скульптуру. Її роками збирали по занедбаних костелах. Дуже часто у громадах її викидали як непотріб, особливо в радянські часи. Скульптури збирали у фондах Львівської галереї мистецтв, де вони 70 років перебували в запасниках. Головний зберігач фондів Галереї М. Кобрин уточнив, що деякі скульптури певний час експонувалися в Олеському замку на тимчасових виставках. Але назагал вони зберігалися у фондах. Тому для відвідувачів тут буде багато нового і цікавого матеріалу. Це скульптури з храмів західних областей України. Докладніше:

https://zaxid.net/u_zhovkivskomu_zamku_vidkrili_masshtabnu_ekspozitsiyu_barokovoyi_skulpturi_n1625378

Навчальні заклади

Мінкульт і мистецька освіта: «зрада» чи початок реформ. – Анастасія Платонова

2 грудня оголошено про призначення А. Кахідзе директоркою Київського державного художнього ліцею імені Тараса Шевченка. Це призначення мистецька спільнота зустріла майже одноголосною підтримкою, тоді як батьки учнів висловили стурбованість неочікуваними змінами посеред

навчального року, а в соціальних мережах на новообрану директорку сталася буквально інформаційна атака. Авторка аналізує, що насправді означає це призначення, про що говорить така реакція на нього, як у подібних умовах реформувати нашу державну мистецьку освіту, яка конче цього потребує. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/246108/2025-12-06-minkult-i-mystetska-osvita-zrada-chy-pochatok-reform/>

Релігія

Апеляційний суд підтвердив право парафії УПЦ на храм у Одесі

Колегія Одеського апеляційного суду залишила без змін рішення першої інстанції, визнавши за релігійною громадою УПЦ право користування храмом на честь ікони Божої Матері «Знамення» при торгово-економічному коледжі Одеси. Докладніше:

<https://odesa.rayon.in.ua/news/854863-apelyatsiyniy-sud-pidтверdiv-pravo-parafii-upts-na-khram-u-odesi>

Міжнародне співробітництво

Відкриття «Сезону України у Франції»: ми об'єдналися у безпрецедентному культурному протистоянні. – Віолетта Луньова

У Франції розпочався «Сезон України», який триватиме чотири місяці під назвою «Вояж в Україну». За оцінкою Українського інституту, що виступив організатором програми – цей Сезон стане найбільш масштабним культурним проектом з моменту встановлення дипломатичних відносин між країнами. Події охоплюють двадцять французьких міст і об'єднують ключові інституції та митців обох країн. Попри акцент на співпраці, риторика представників обох сторін була насичена військовими метафорами: «культурний фронт», «боротьба на ниві культури», «зброя духу». Невипадково гаслом програми обрано «La culture contre-attaque!» («Культура дає відсіч!»). Це свідчить про те, що воєнний контекст залишається ключовим мотивом (selling point) для української культури за кордоном. Французькі політики відверто визнали: «Ми нічого не знаємо про українську культурну ідентичність, але розуміємо, що вона – під атакою росії, під загрозою зникнення. Це для нас неприпустимо, і ми хочемо дізнатися більше». Директорка Французького інституту Єва Нгуєнь Бін окреслила три пріоритети співпраці: слухати Україну, вчитися в Україні та створити зв'язки, що діятимуть після завершення Сезону. Програма триватиме до кінця березня 2026 року. Фінансування на дві третини забезпечує французька сторона. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/67670/vidkryttya-sezonu-ukrayiny-u-francziyi-my-obyednalysya-u-bezpreczedentnomu-kulturnomu-protystoyanni/>

Сезон України у Франції: від підтримки до співпраці. – Ксенія Білаш

Докладніше про захід:

https://lb.ua/culture/2025/12/06/710425_sezon_ukrayini_frantsiyi_vid.html

В трьох країнах Європи з'явилися україномовні аудіогіди. – Олександр

Кравченко

Запрацював український аудіогід у Музеї імені Григоре Антипи в Бухаресті. Також аудіогіди українською з'явилися у палаці Рогана у Страсбурзі та в палаці Куденберг у Бельгії. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/12/05/710411_troh_krayinah_ievropi_zyavilisya.html

Підтримка України у світі

Французький митець створив скульптури з пошкоджених російськими обстрілами меблів. – Дар'я Лобанок

Французький художник Александр Анрі створив серію скульптур з меблів, які було пошкоджено російськими обстрілами. Ці предмети він відновив завдяки переплавленому металу з російських ракет. Працював над проєктом два роки і назвав його «Light Into Darkness» («Світло в Темряву»). Художник приїжджав в Україну як волонтер разом з організацією Dutch Civilian Action, яка допомагає мешканцям прифронтових міст. Потім у 2023 році його запросили задокументувати роботу волонтерів як фотографа. «Коли почалося повномасштабне вторгнення, я поставив під сумнів роль мистецтва в такому конфлікті та його вплив. Я також згадав документацію після Другої світової та важливість цих архівів для нашої колективної пам'яті», – розповідає Анрі. Відвідавши спустошені війною райони, зокрема Ізюм, Харків та Херсон, митець знаходив пошкоджені стільці, двері та віконні рами – речі, що пережили обстріли. Він називає їх «мовчазними свідками», в яких «збереглися невидимі сліди війни». Анрі зібрав близько десятка різних предметів. Паралельно він збирав гільзи та уламки від російських ракет, щоб переплавити у метал та зробити «протези для меблів». «Той самий метал, який був використано для знищення цих об'єктів, тепер буде використано для їхньої відбудови, як метафора для українських сімей, які відбудовуються після війни», – пояснює митець. Потім Анрі оселився в Києві на три місяці, де мав доступ до студії для створення скульптур, натхненних власним досвідом. Вперше серію скульптур показали під час Нідерландського тижня дизайну 2025. До проєкту увійшли два дерев'яні обідні стільці, відновлені за допомогою литих алюмінієвих вставок, двері зі слідами від вибухів російських ракет, які стоять на підставці, зробленій з переплавлених гільз, та дві віконні рами, що були частиною інсталяції «Стіни пам'ятають» разом із портретами українців, надрукованими на фрагментах зруйнованих стін. Анрі планує повернутися до України, щоб створити нову роботу у співпраці з людьми, які отримали фізичні травми, аби розширити концепцію протезів. «Проєкт є ширшим відображенням пам'яті, стійкості та реконструкції», – додав він. Джерело:

<https://life.pravda.com.ua/culture/francuzkiy-mitec-stvoriv-skulpturi-z-poshkodzhenih-rosiyskimi-obstrilami-mebliv-311882/>

Письменник Зємовіт Щєрек: «З огляду на темп змін в Україні, мені доведеться писати нову книжку про Україну кожні п'ять років». – Радослава Кабачій

«Зємовіт Щєрек (Ziemowit Szczerek) – з тих польських авторів, які приїжджають в Україну не „із завданням”, а з внутрішньої потреби й цікавості. Він знає наші дороги й міста так само добре, як Варшаву, Берлін чи Париж. Сидів у львівських кнайпах і київських барах, слухав історії на кухнях і в нічних електричках, багато років повертається сюди майже як додому. Щєрек багато подорожує світом і пише на перетині журналістики, подорожніх репортажів і „гонзо”-літератури. У його текстах немає екзотизації сходу, немає зверхньої емоції „я вам зараз поясню” – є уважність, іронія і тонке відчуття того, що відбувається. Україна займає в його книжках окрему, майже центральну полицю. „Прийде Мордор і нас з’їсть” (2013) відкрила для польського читача феномен східного сусіда без міфологізацій і без сентиментів; „Татування з тризубом” (2015) розбирало стереотипи до кісточки; „Вигадане місто Львів” (2022) розповідало про місто, яке живе в кількох часових шарах одночасно. А в „Кінцях світу” (2025) є розділ про Бучу – одна з тих текстових точок, де Щєрек намагає мову для опису війни, яку багато європейців досі не можуть собі уявити. Попри це, українською, на жаль, перекладені лише „Мордор” і „Сімка” (2014). Але Щєрек – не тільки про книжки. Його колонки іноді влучають так, що відлунює на рівні політики. Саме це сталося з текстом „Cudów nie ma” („Чудес не буває”) у Dwutygodnik, в якій він пише про неминучий спад початкового польського ентузіазму щодо України, про те, як російська пропаганда поступово породила антиукраїнські настрої у Польщі, та чому збереження партнерства між нашими країнами є питанням безпеки і здорового глузду. Після виходу цієї колонки Щєреку написав прем’єр-міністр Польщі Дональд Туск...». У розмові з письменником йдеться про польсько-українські стосунки, книжки про Україну, образ Львова тощо. Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/books/pysmennyk-zyemovit-shherek-z-oglyadu-na-temp-zmin-v-ukrayini-meni-dovedetsya-pysaty-novu-knyzhku-pro-ukrayinu-kozhni-pyat-rokiv/>

Польський воєнний репортер і письменник Павел Решка: «У росії я бачив порожнечу». – Катерина Гладка

Польський воєнний репортер і письменник Павел Решка багато років працює в Україні, висвітлює війну від її початку, має багато українських контактів, друзів і колег. Його біографія надзвичайно різноманітна: майже всі конфлікти з кінця 90-х, на яких він працював, період життя в росії, коли добре вивчив її менталітет, – усе дало можливість написати книгу «Столик з видом на кремль», де він розвінчує власні колишні погляди на росію та пояснює цю ментальність читачеві. В інтерв’ю він розповідає про втрату ілюзій щодо рф, про вплив культури, про польсько-українські стосунки, а також як власний досвід перемагає пропаганду. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/12/08/710689_polskiy_voiennyi_reporter.html

У Латвії підвищать ПДВ на книжки й газети російською мовою

Сейм Латвії ухвалив зміни до законодавства, згідно з якими з 1 січня 2026 року податок на додану вартість на книжки та пресу російською мовою становитиме 21%. Для видань латиською, латгальською, лівонською та мовами країн ЄС і ОЕСР збережуть пільгову ставку ПДВ у 5%. Пільга поширюється як на друковані, так і на електронні видання, включно з тими, що публікуються онлайн. Тобто із 2026 року латвійський книжковий сектор функціонуватиме за двома податковими режимами: видання державною та європейськими мовами матимуть пільгову ставку, тоді як книжки й газети російською оподатковуватимуться за максимальною. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-latvii-pidvyshchat-pdv-na-knyzhky-j-hazety-rosijskoiu-movoju/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm